

EDUCACIÓ

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2015

L'OBSERVATORI

ECONÒMIC, SOCIAL I MEDIAMBIENTAL DE LA GARROTXA

2015

EDUCACIÓ

- 1. Resum executiu de l'informe elaborat per l'Institut Municipal d'Educació i Joventut d'Olot**
- 2. Informe elaborat per l'Institut Municipal d'Educació i Joventut d'Olot**
- 3. Informe elaborat per la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot**

INTRODUCCIÓ

Ens hem centrat en 6 indicadors relacionats directament amb els nivells d'ensenyament, no obligatoris, obligatoris i postobligatoris de la comarca.

Les dades que consten en aquest observatori són dades extretes del Departament d'Ensenyament, IDESCAT, INE i d'estudis propis.

Una altra observació que volem evidenciar és que l'Institut Municipal d'Educació i Joventut entén EDUCACIÓ com un concepte global i integral de la persona, que va més enllà dels resultats acadèmics. En aquest sentit, doncs, es podrien avaluar ítems com el nivell cultural, la participació, la formació continuada, o altres ítems que no necessàriament haurien d'estar en l'apartat "educació" o "formació" dels estudis.

INDICADORS ANALITZATS

1. TAXA D'ESCOLARITZACIÓ DELS 0 ALS 6 ANYS

L'educació infantil es compon de dos cicles: el primer de 0 a 3 anys i el segon cicle de 3 a 6 anys. No és una etapa obligatòria.

En relació amb els 0-3 anys: Pel convenciment dels ajuntaments de la importància educativa i social de l'educació en aquesta etapa i per la seva acció compensatòria que en molts casos exerceix, trobem 17 escoles bressol a la comarca, entre públiques i privades. De les catorze públiques, onze són a diferents municipis i quatre a Olot. I n'hi ha tres de privades, també a Olot.

Els municipis on hi ha escoles bressol són: les Preses, Besalú, Castellfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles, Sant Jaume de Llierca, Santa Pau, Sant Joan les Fonts, Sant Feliu de Pallerols, la Vall de Bianya, la Vall d'en Bas i Olot.

Analitzant les dades actuals, ens trobem que en el curs 2014-2015, el percentatge total d'infants escolaritzats en aquesta etapa a la comarca és del 50,19%. Un percentatge més elevat en relació amb la resta de Catalunya, que és del 37,64%.

En relació amb els 3-6 anys: Aquesta etapa, tot i no ser obligatòria, és gratuïta. Els percentatges d'escolarització s'eleva fins al 97% a la comarca i el 95,7% a la resta de Catalunya. Per tant, tornem a trobar-nos amb un cas en què la Garrotxa està per sobre de la mitjana del país.

(Departament d'Ensenyament- 2011-2012)

2. NIVELL D'ACREDITACIÓ DE 4T D'ESO

Del total d'alumnes matriculats a 4t ESO, l'acrediten, el mes de juny, el 84%. A la resta de Catalunya, l'acrediten un 66,84 %. És important esmentar el mes, ja que en les revàlides de setembre aquests percentatges varien sensiblement.

També podem veure en els darrers quatre estudis l'evolució dels nois/es que acrediten l'ESO i que des de 2009 ha anat en augment i ha passat del 81,35% al 84% actual.

Aquestes són dades molt positives ja que ratifiquen el bon nivell educatiu de la comarca.

(Estudi de 4t ESO elaborat per l'IME i el CASG, amb dades del curs 2012-13. Dades del Departament d'Ensenyament del curs 2013-2014)

3. I DESPRÉS DE L'ESO

La trajectòria de l'alumnat a la Garrotxa, després de l'ESO, moment en què finalitza l'etapa d'ensenyament obligatori, és la següent: el 54% d'alumnes fan batxillerat; el 28%, cicles formatius de grau mitjà, el 3 % cursen el Pla de Transició al Treball, el 8% es matriculen al setembre i el 3% repeteixen. De la resta, un 4%, se'n desconeix l'opció.

D'entrada, doncs, s'evidencia que només un percentatge molt i molt baix no opta per l'opció de continuar formant-se a la comarca.

4. SAPS QUÈ POTS ESTUDIAR A LA GARROTXA DESPRÉS DE L' ESO?

Centrant-nos en la formació reglada, trobem:

Batxillerat: 3 modalitats de batxillerat, arts, ciències i tecnologia i humanitats i ciències socials.

Formació professional: 14 cicles de grau mitjà (CFGM) i 20 cicles de grau superior (CFGS); 3 mòduls de Transició al Treball (PTT).

Si analitzem les famílies professionals que integren els diferents cicles formatius que s'ofereixen a la comarca (tant de grau mitjà com superior), podem observar que l'oferta és molt diversificada: Producció agropecuària, Jardineria i floristeria, Elaboració de productes alimentaris, Instal·lacions elèctriques i automàtiques, Manteniment electromecànic, Mecanització, Cures auxiliars d'Infermeria, Administració i gestió, Comerç i màrqueting, Informàtica i comunicacions, Serveis a la comunitat, Activitats físicoesportives i Arts plàstiques i disseny.

5. RESULTATS DE LES PROVES PAU

Les proves PAU tenen com a objectiu valorar la maduresa acadèmica, els coneixements i les competències adquirides en el batxillerat, i l'han de fer tots els estudiants que volen accedir a estudis universitaris.

La nota mitjana de les PAU a la Garrotxa és d'un 6,6, dues dècimes per sobre de la mitjana de Catalunya, que es situa en el 6,4.

Del total d'alumnes de la Garrotxa que es presenten a aquesta prova, el 99,07% aproven.

(Departament d'Ensenyament-2014)

6. NIVELL D'INSTRUCCIÓ A LA GARROTXA

Per nivell d'instrucció s'han tingut en compte 4 indicadors amb el significat següent:

- Sense titulació: persones analfabetes o bé que han assistit menys de 5 anys a l'escola.
- Primer grau: persones que han anat a l'escola més de cinc anys, però que no han completat els estudis obligatoris (EGB, ESO)
- Segon grau: persones amb certificat d'escolaritat o estudis primaris, ESO, o amb batxillerat o cicles formatius.
- Tercer grau: persones amb grau universitari o superior (mínim una diplomatura universitària).

El nivell d'instrucció de les persones a partir de 16 anys a la Garrotxa segueix una tendència molt similar a la de la resta de Catalunya, i se situa en el 55% de la població amb estudis de segon grau; a continuació, un 18% amb nivell d'instrucció de primer grau; en tercer lloc, un 15% amb titulacions universitàries, i, finalment, amb un 12%, les persones sense titulació.

(Idescat- 2011)

El nivell d'instrucció de les persones de 16 anys i fins a 24 anys a la Garrotxa varia substancialment en relació amb les dades de tota la població, ja que el 71,70% dels joves tenen estudis de segon grau i el 8,7% de tercer grau.

(2011-2012 -Departament d'Ensenyament)

Conclusions :

1. La taxa d'escolarització de 0 a 3 anys i 3 a 6 anys és òptima, tot i que en la primera etapa la crisi econòmica ha fet disminuir el nombre de preinscripcions.
2. Una altra bona dada del nivell educatiu de la comarca ens la mostra l'alt percentatge d'alumnes que acrediten l'ESO.
3. Tot i que la tendència majoritària ha estat l'opció de batxillerat, la tendència actual apunta a un augment gradual cap a cicles formatius.
4. Tot i tenir un gran ventall d'oferta formativa a la Garrotxa, cal estar atents a la relació entre el món laboral i el formatiu.
5. Un altre indicador de la bona qualitat educativa de la comarca es fa visible amb els resultats de les proves PAU.
6. El nivell d'instrucció dels joves està molt per sobre del total de la població de la Garrotxa, fet que indica que el nivell formatiu augmenta en relació amb les generacions anteriors. El percentatge de joves amb estudis universitaris finalitzats està per sota de la mitjana total de la població.

OBSERVATORI D'EDUCACIÓ DE LA COMARCA DE LA GARROTXA

El 2014 el Cercle EURAM Garrotxa va publicar l'Observatori econòmic i social de la Garrotxa.

Amb la intenció d'ampliar aquesta informació des de l'IME volem donar a conèixer algunes dades educatives de la comarca, i així augmentar el coneixement de la comarca coneixent també la qualitat educativa.

L'Observatori de l'Educació ha de ser un instrument de coneixement i innovació que permeti el seguiment i anàlisi de la realitat i de les polítiques educatives a nivell comarcal i vol contribuir a facilitar la presa de decisions en matèria educativa.

Valorar la qualitat educativa és un repte difícil per això en aquesta primera aproximació hem volgut recollir aquelles dades més fiables i fàcils de recollir, i alhora que es puguin continuar obtenint.

Ens trobem cada vegada més que les dades i estadístiques que trobem són de 3 o més anys enrere. Fet que ens fa suposar que no s'actualitzen regularment i per tant per posteriors estudis no tindrem dades, a part que quan les publiquem ja no tindran vigència.

Per aquest motiu ens hem centrat en 6 indicadors relacionats directament amb l'educació formal i el nivell de formació de la comarca. Tot i això per a futures edicions ens agradaria valorar altres aspectes més amplis de l'educació: com la formació continua, l'educació no formal, la cultura, la participació, etc. I més endavant el grau de satisfacció de les famílies, premis educatius de les escoles i instituts, premis a estudiants, etc.

Indicadors:

1. Taxa d'escolarització dels 0 als 6 anys.

Com sabem l'educació infantil, de 0 a 6 anys, no és una etapa obligatòria. Tot i això pel convenciment dels ajuntaments de la importància educativa i social de l'educació en aquesta etapa i per la seva acció compensatòria que en molts casos exerceix trobem 17 escoles bressol a la comarca, entre públiques i privades. 14 de públiques, 11 a diferents municipis i 4 a Olot, i 3 de privades, també a Olot.

Als municipis de la comarca on hi ha escoles bressol són: Les Preses, Besalú, Castellfollit de la Roca, Les Planes d'Hostoles, Sant Jaume de Llierca, Santa Pau, St. Joan les Fonts, St. Feliu de Pallerols, la Vall de Bianya, la Vall d'en Bas i Olot.

En aquest punt volem comparar el nombre de nens i nenes escolaritzats en escoles bressol, respecte al nombre de naixements d'aquesta edat. D'aquesta manera obtindrem quin percentatge està escolaritzat.

Per tant hem fet l'anàlisi amb la introducció dels infants a les escoles bressol.

I aquest és el resultat del 2015:

Total nens-es a la Garrotxa de nascuts entre el 2012-14: 1592

Total de nens-es matriculats a les escoles bressol (2015): 799

Percentatge de nens escolaritzats a la comarca: 50,19%

En quan a l'escolarització dels infants de 3 a 6 anys, tot i que aquesta etapa no és obligatòria sí que és gratuïta, i els percentatges d' escolarització s'elevan fins el 97% a la comarca i el 95,7% a Catalunya.

(Departament d'Ensenyament- 2011-2012)

2. Nivell d'acreditació de 4t ESO

Un cop entrada a l'etapa obligatòria ens sembla interessant poder donar a conèixer les dades referents al nivell d'acreditació de la ESO que tenim a la comarca.

Extret del darrer Estudi de 4t ESO elaborat per l'IME i el CASG, amb dades del curs 2012-13 extraïem les següents dades:

Total d'alumnes matriculats a 4t ESO: 393

Acrediten la ESO: 329 – 84%

No acrediten la ESO: 64 – 16%

Les dades corresponen a l'acreditació al mes de juny.

	Acrediten	No acrediten	Total
Procedència espanyola	263- 86%	42 – 14%	305
Procedència estrangera	66- 75%	22 – 25%	88
TOTALS	329	64	393

També podem veure amb els darrers estudis l'evolució dels nois-es que acrediten l'ESO i que des de 2009 ha anat en augment:

Cursos:	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
% que acredita	81,35%	82,52%	80,57%	84,00%

A nivell de Catalunya acrediten el mes de juny el 66'84%, com es pot veure amb les dades de la següent taula:

2013-14	Alumnes avaluats	Alumnes que acrediten
Catalunya	63.815	42.653- 66'84%

(Departament d'Ensenyament, 2013-14)

3. I després de l'ESO?

En aquest punt volem mostrar quina és la tendència a l'hora d'escollir estudis postobligatoris, i conèixer el camí que inicien els joves que acaben 4t ESO.

Així agafant el darrer estudi del curs 2012-13 dels 393 alumnes matriculats aquestes són les diferents sortides escollides:

Batxillerat: 54% - 212 alumnes

Cicles formatius de grau mitjà (CFGM): 28% - 111 alumnes

PTT (Pla de Transició al Treball): 3% -13 alumnes

Projecte PONT (Joan XXIII): 1% - 3 alumnes

Cicles, Batxillerat i proves d'accés al setembre: 8% - 31 alumnes

Repetidors: 3% - 11 alumnes

Altres i no se sap: 3% - 12 alumnes

4. Saps què pots estudiar a la Garrotxa després de la ESO?

Aquest indicador ens serveix per conèixer el ventall de possibilitats que hi ha a la Garrotxa per continuar estudiant després dels estudis obligatoris. Tant pels que acaben la ESO com per aquelles persones que volen reincorporar-se al sistema educatiu o bé seguir estudiant posteriorment.

Diferenciem entre estudis reglats i altres oportunitats no reglades:

ESTUDIS REGLATS:

3 modalitats de batxillerat:

Arts,
ciències i tecnologia,
humanitats i ciències socials

14 cicles de grau mitjà (CFGM)

20 cicles de grau superior (CFGS)

Si analitzem les famílies professionals que integren els diferents cicles formatius que s'ofereixen a la comarca (tant de grau mitjà com superior) podem observar que l'oferta és molt diversificada: Producció Agropecuària, Jardineria i floristeria, Elaboració de productes alimentaris, Instal·lacions Elèctriques i Automàtiques, Manteniment electromecànic, Mecanització, Cures Auxiliars d'Infermeria, administració i gestió, comerç i màrqueting, informàtica i comunicacions, Serveis a la comunitat, Activitats físico-esportives i Arts plàstiques i disseny.

Pla de transició al treball (PTT): 3 mòduls

5. Resultats de les notes PAU de la Garrotxa

Com hem vist més del 50% dels estudiants de la Garrotxa opten per estudis de batxillerat que a la majoria els portarà cap a estudis universitaris, com també alguns dels que opten per cicles podran més endavant, havent superat un cicle formatiu de grau superior, entrar a la universitat.

Les proves PAU tenen com a objectiu valorar la maduresa acadèmica, els coneixements i les competències adquirides en el batxillerat i l'han de fer tots els estudiants que volen entrar a una universitat.

Aquesta dada per tant ens donarà el coneixement dels resultats acadèmics just abans d'entrar a estudis universitaris:

	matriculats	presentats	aprovats	%	Nota Expedient	nota PAU	diferència
Garrotxa	215	215	213	99,07%	7,37	6,666	0,704
Catalunya	25.557	25.515	24.554	96,23%	7,3	6,489	0,811

Les dades són extretes del Departament d'Ensenyament i són dades del juny de 2014. Podem veure comparant els resultats amb la mitjana de Catalunya, la Garrotxa està dues dècimes per sobre.

6. Nivell d'instrucció a la Garrotxa

Entenent que la formació continuada i al llarg de la vida és important per a que una ciutat i comarca es desenvolupi i avanci, creiem important també donar aquestes dades referents al nivell d'instrucció de les persones de la Garrotxa i les comparem amb la mitjana de Catalunya.

Per nivell d'instrucció agafarem 4 indicadors amb el següent significat:

- Sense titulació: persones analfabetes o bé que han assistit menys de 5 anys a l'escola.
- Primer grau: persones que han anat a l'escola més de cinc anys, però que no han completat els estudis obligatoris (EGB, ESO,...)
- Segon grau: persones amb certificat d'escolaritat o estudis primaris, ESO, o amb batxillerat o cicles formatius.
- Tercer grau: persones amb grau universitari o superior (mínim una diplomatura universitària).

Tenim dues taules, en la primera es mostra el grau d'assoliment de titulació de les persones a partir de 16 anys i majors, i en la segona el nivell d'instrucció dels joves de 14 a 24 anys.

D'aquesta manera també podrem avaluar si la franja juvenil està per sobre la mitjana total de la Garrotxa.

A partir de 16 anys	Garrotxa	%	Catalunya	%
Sense titulació	5.479	12%	623.324	10%
Primer grau	8.179	18%	837.313	13,40%
Segon grau	25.521	55%	3.498.064	56,30%
Ensenyament universitari	6.902	15%	1.264.747	20,30%
Total	46.082	100%	6.223.448	100%

Les dades són extretes de l'Idescat i tot i agafar les més recents són del 2011.

Joves de 16 a 24 anys:

	Garrotxa	Catalunya
Sense titulació	3.60 %	2.60 %
Primer grau	16.00 %	9.8 %
Segon grau	71.70 %	77.5%
Ensenyament universitari	8.70 %	10.20 %

Aquí podem veure com el grup de persones joves està molt per sobre del total de la població de la Garrotxa, fet que indica que el nivell formatiu augmenta en vistes generacions anteriors. El percentatge de persones amb ensenyament universitari està per sota la mitjana total de la població, fet que es deu a que a 24 anys alguns joves encara no han acabat els estudis i que persones majors de 25 anys han obtingut uns estudis universitaris d'adult.

LA CRISI ECONÒMICA, PRESENT EN EL SECTOR UNIVERSITARI

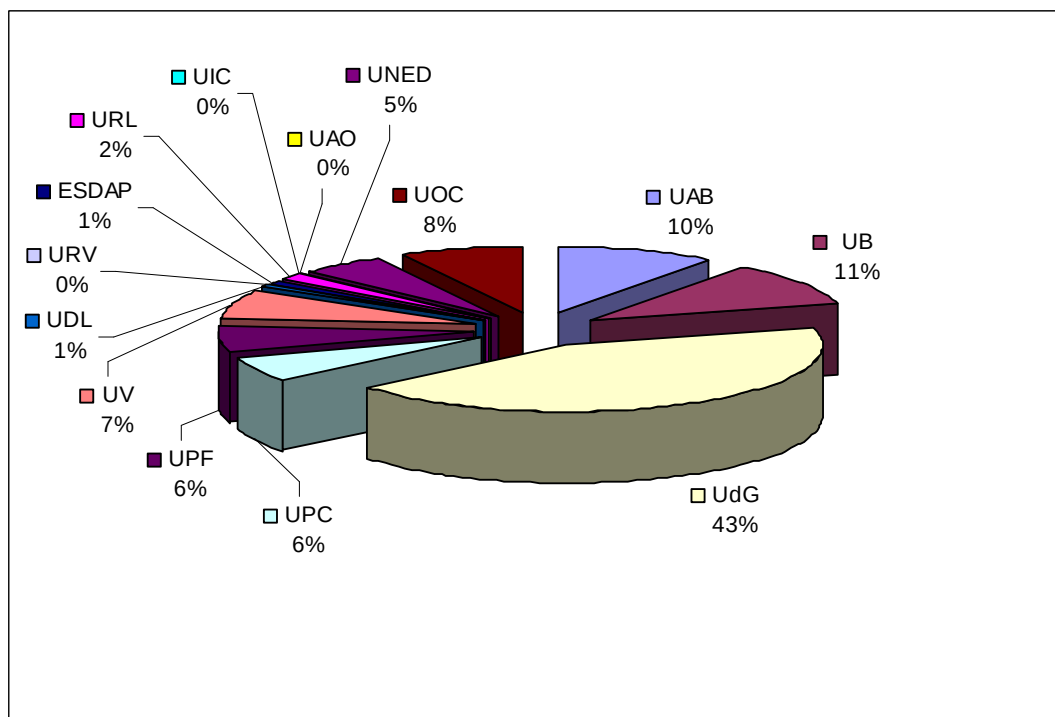
Quan els brots verds comencen a créixer en alguns sectors de la nostra societat, d'altres segueixen immersos en la crisi econòmica que va començar entorn del 2008.

El sector universitari és un d'ells i, ja sigui per la pujada de taxes, pels canvis en el pla d'estudis o per l'entrada de la normativa europea, des del curs 2009-10 la tendència és a la baixa pel que fa al nombre d'estudiants de la comarca de la Garrotxa a les universitats catalanes, passant de 1.436 alumnes llavors, a 1.176 actualment.

Una baixada que encara és més acusada si tenim en compte que enguany s'hi han incorporat per primer cop dades de l'Escola Superior de Disseny i Arts Plàstiques (ESDAP), la Universitat Abat Oliba (UAO), la Universitat Internacional de Catalunya (UIC) i la Universitat Ramon Llull (URL).

És a dir, més universitats però menys alumnes.

La disparitat de casuístiques que té cada centre pel que fa a formació contínua amb títols no oficials i títols propis, tant de màsters propis com de postgraus i doctorats, i la gran oferta oficial i d'especialització que ofereixen els màsters universitaris han fet que aquest any haguem centrat l'estudi només en els estudis de grau. En aquest sentit totes les universitats segueixen la mateixa normativa i apliquen els mateixos criteris, de manera que la comparativa resulta més real i entenedora.

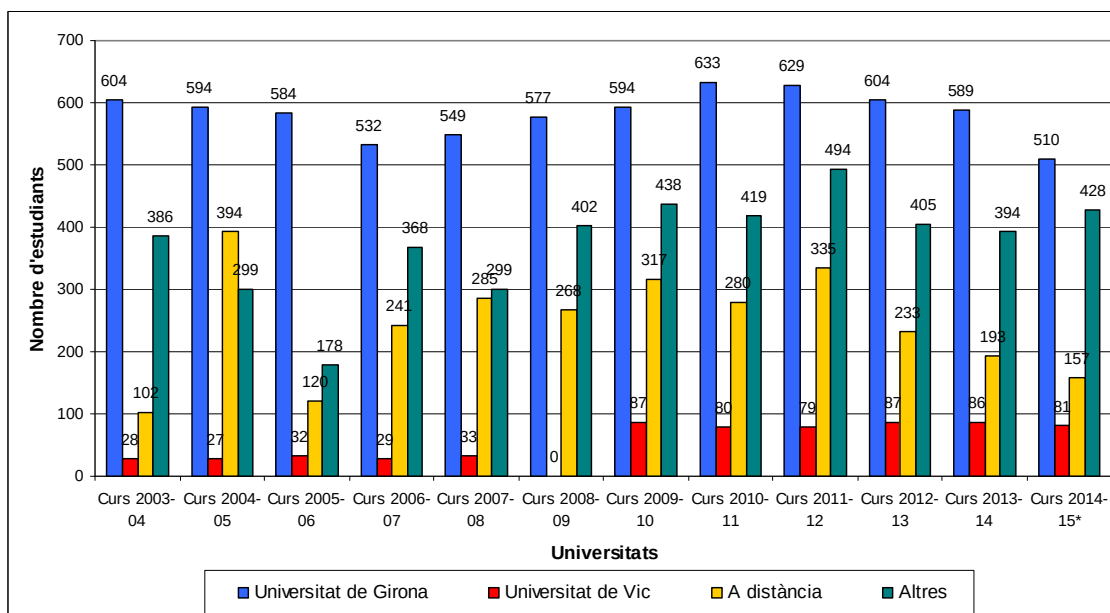
La proximitat del campus continua decantant la balança

La Universitat de Girona continua al capdavant com a primera elecció dels garrotxins. La proximitat del campus és evident i l'oferta és prou àmplia com per acollir bona part de les eleccions dels estudiants de casa nostra. Igual que la resta, però, el nombre total d'estudiants de la comarca ha anat a la baixa i aquest és l'any que ha acollit menys alumnes des que vam començar a recollir dades, ara fa 11 anys.

La Universitat de Vic, en qui també val la pena fixar-se per proximitat territorial, s'ha mantingut força estable, sempre amb una vuitantena d'alumnes.

La resta d'universitats objectes de l'estudi també han patit una davallada en el nombre de matrícules de la Garrotxa.

I els estudis a distància, que van seguir una tendència a l'alça fins l'any 2009-10, s'han reduït fins a més de la meitat durant aquest curs 2014-15.

*És important destacar que per al curs 2014-15 hem incorporat per primer cop les dades de l'ESDAP, la Universitat Abat Oliba, la Universitat Internacional de Catalunya i la Universitat Ramon Llull.

Les ciències socials i jurídiques, la primera elecció. Ciències, la última.

Dels 1.176 estudiants universitaris de grau de la comarca de la Garrotxa per al curs 2014-15 478 (més del 40%) es decanten per les ciències socials i jurídiques. Graus com Administració i Direcció d'Empreses, Ciències Polítiques, Magisteri o Educació Social, recullen bona part de l'interès dels joves i estudiants de casa nostra.

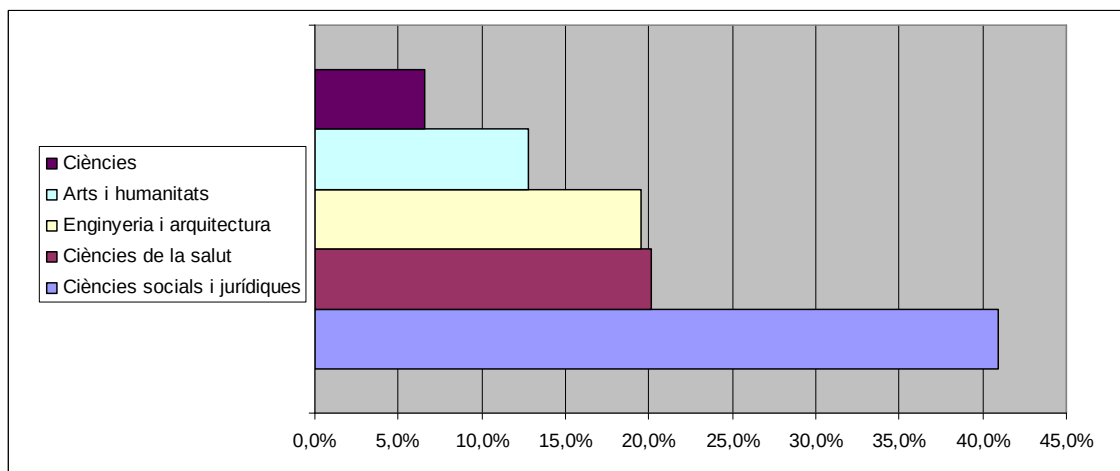
235 (el 20,1%) es decanten per les ciències de la salut. Com ve repetint-se en els últims anys, Medicina rep un important nombre d'estudiants (amb un total de 51), així com Infermeria (27) o Fisioteràpia (25).

Hi ha un altre 20% d'estudiants (amb un total de 228) que escullen la branca d'enginyeria i arquitectura com a primera opció. Enginyeria Informàtica és la que rep més matrícules (33), seguida d'Enginyeria Mecànica (26) i Arquitectura (23).

La branca d'arts i humanitats s'emporta el 12% dels estudiants de la nostra comarca. Aquí, és clar, cal fer menció especial a l'ESDAP (Escola Superior de Disseny i Arts Plàstiques) que amb 9 estudiants de la comarca ofereix estudis de grau de Disseny Gràfic, Disseny d'Interiors o Disseny de Moda, entre d'altres.

Alguns d'aquests estudiants estan matriculats a l'Escola d'Art i Superior de Disseny d'Olot, que compta amb una setantena d'estudiants de grau. Queda palès, doncs, que l'Escola de la ciutat esdevé un important pol d'atracció d'estudiants de comarques veïnes ja que la gran majoria tenen la residència fora de la Garrotxa.

La branca de ciències, que suposa l'elecció de només un 6,6% dels estudiants de la nostra comarca amb un total de 77 alumnes, té en Biologia la primera elecció (14 alumnes), seguida de Ciències Ambientals (13) i Biotecnologia (12).

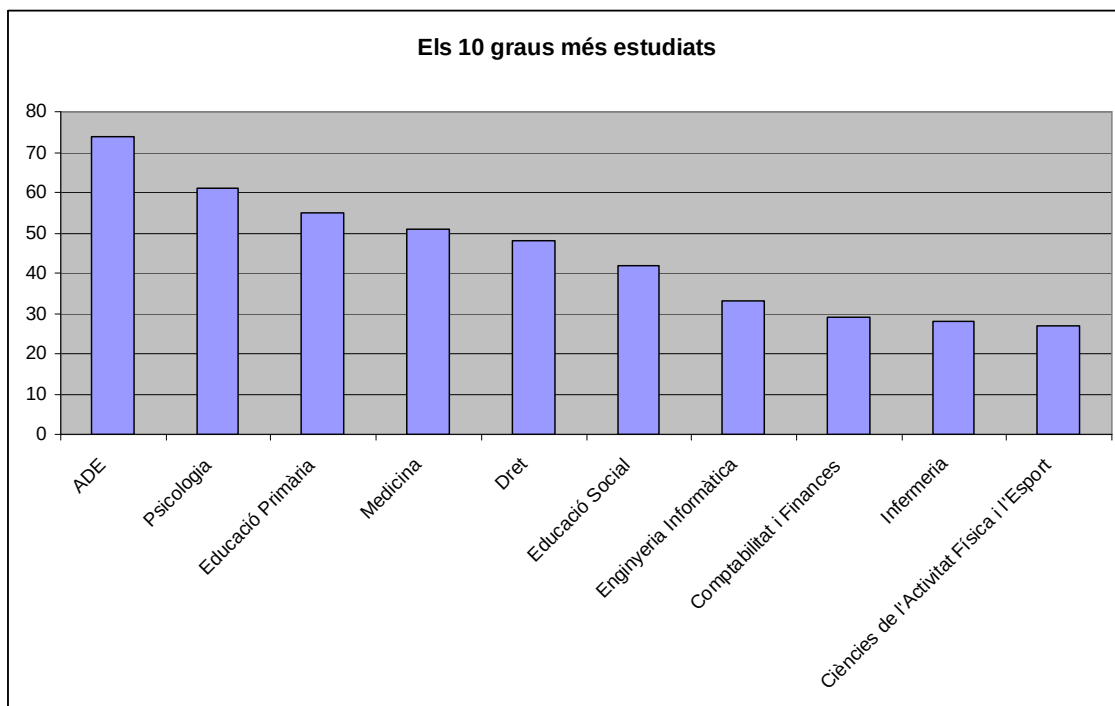

Les 10 més estudiades, sense novetats

Com venim fent des de ja fa una colla d'anys, hem revisat el rànquing dels 10 graus més estudiats.

Si bé en números absoluts el nombre d'estudiants és menor i hi ha hagut lleugeres alteracions en l'ordre, els graus més estudiats continuen sent els mateixos que els últims anys.

Administració i Direcció d'Empreses (74 estudiants), Psicologia (61 estudiants), Educació Primària (55 estudiants), Medicina (51 estudiants), Dret (48 estudiants), Educació Social (42 estudiants), Enginyeria Informàtica (33 estudiants), Comptabilitat i Finances (29 estudiants), Infermeria (28) i Ciències de l'Activitat Física i l'Esport (27 estudiants).

Malgrat estem, doncs, a nivells de l'any 2003 pel que fa al nombre d'estudiants de grau, a la comarca de la Garrotxa la població segueix apostant per la formació contínua. Cal seguir treballant, doncs, perquè aquesta aposta generi els brots verds de què parlàvem al començament i perquè el coneixement s'assenti i repercuteixi en el territori i en la seva gent.

Fundació d'Estudis Superiors d'Olot
Juny de 2015

Fonts: ESDAP – Escola d'Art i Superior de Disseny d'Olot; UAO – Universitat Abat Oliba; UAB – Universitat Autònoma de Barcelona; UB – Universitat de Barcelona; UdG – Universitat de Girona; UIC – Universitat Internacional de Catalunya; UdL – Universitat de Lleida; UOC – Universitat Oberta de Catalunya; UPC – Universitat Politècnica de Catalunya; UPF – Universitat Pompeu Fabra; URL – Universitat Ramon Llull; URV – Universitat Rovira i Virgili; UV – Universitat de Vic; UNED – Universidad Nacional de Educación a Distancia.